



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor  
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum  
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,  
Coordinatus, Seu Omnes ...**

**Diana, Antonino**

**Lugduni, M. DC. LXXX.**

59. An licitum sit Parentibus castrare filios ad conservandam vocem, ipsis consentientibus, quia nemo est Dominus membrorum suorum? Et in textu hujus resolutionis aliqui alii casus adducuntur, in ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Et an peccet Medicus, aut alius qui Carthusiano egrotanti, & infirio praeberet cibos ex carnibus? Et an licet ligato, vel non ligato propriam manum vel pedem, etsi sanum abscindere, ut per fugam imminentem mortem euadat? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 32.

Sup. hoc in 64 in Ref. 69. §. Dico igitur, & in Ref. 59. inter principium & medium §. 1. a veri. & ideo & in alio §. eius not. pro doctrina huius cexius.

§. 1. Respondeo affirmatiue, quando salus totius corporis abscissionem requirit, neque contra Sotum de Iust. lib. 5. quest. 2. artic. 1. Sayrum in Clau Regia lib. 7. cap. 9. num. 167. Salon, Aragon, & alios. Difficilen hic facio, an illa dependentia salutis totius corporis à membri detruncatione ex naturali causa proueniat, puta quia cancer membrum inuadit, aut vipera momordit, an ex violentia & voluntate alterius, aut alia causa extrinseca, puta quia tyrannus te occidet, nisi manum tibi amputes, nam etiam tunc licere existimo cum Petro Nauarra de rest. lib. 2. c. 1. n. 98. Maldero in 2. 2. tr. 3. c. 1. dub. 20. Molfesio in sum. tom. 1. tract. 11. c. 19. n. 168. & aliis. Imò ego etiam puto cum Petro Hurtado de Mendoza de spe & charitate, tom. 2. disp. 170. sect. 5. §. 126. in tali casu si, v. g. Antonius non possit se fecare, aut non audeat, posses ex eius consensu illum fecare, quia quod Antonius potest licite in se facere ad vitandam mortem, possim ego facere ex eius consensu.

2. Notandum est tamen hominem teneri permittere sibi membrum secari, si Medici id iudicent necessarium, nec magni dolores sint perferendi, si tamen ingentes, essent cruciatus tolerandi, vt in depositione tibiae, &c. non tenetur permittere, & neque potest ad hoc cogi, etiam si esset Religiosus, & Superior id ei praecipere; & ratio est, quia nemo tenetur cum tanto cruciati vitam suam seruare. Ita Sotus & Malderus ubi supra, quibus adde Syluium in 2. 2. quest. 65. art. 1. concl. 2. Azorium tom. 3. lib. 2. cap. 3. quest. 12. & Lessium lib. 2. c. 9. dub. 14. num. 96. qui excipit vnum casum, nisi vita alicuius censetur bono communi necessaria, nunc enim ob bonum commune tenetur, & possit cogi à Republica, quod docet etiam ex multis Molfesius loco cit. n. 170.

Sup. conten- to in hoc & seq. §. in tom. 7. tr. 1. Ref. 205. Sed lege etiam ibi doctrinam ref. 204.

3. Sed hic oritur illa questio, an Carthusiani teneantur in periculo mortis abstinere ab esu carniuum, Vaquez in part. 2. D. Th. disp. 163. Granado in p. 2. contr. 7. tr. 3. part. 1. disp. 8. sect. 5. n. 27. contendunt legem & consuetudinem Carthusianorum eos simpliciter obligare, ita vt non possit etiam in articulo mortis vesci carnibus, quia scilicet spectat ad magnum & publicum illius Religionis spirituale bonum, vt tanto rigore illa obseruantia vigeat. Potest autem lex humana ob commune bonum, quando opus est, obligare etiam cum dispendio vite. Facetur autem non peccare Medicum, aut alium: qui Carthusiano egrotanti & infirio praeberet cibos ex carnibus.

4. Verum ego puto Carthusianos secluso scandalo & contemptu posse in tali casu vesci carnibus, etiam si habeant alios cibos, non tamen teneri. Ita Victoria relect. de temperantia, num. 8. Lorca in part. 2. disp. 23. de leg. ad 4. exemplum. Montefinus tom. 2. in p. 2. disp. 23. q. 10. n. 177.

Sup. hoc in Ref. §. & verif. Ref. 1. huius Ref.

5. Et tandem pro coronide huius resolutionis nota quod probabiliter quoque licet ligato propriam manum, vel pedem, etsi sanum, abscindere, vt per fugam imminentem mortem euadat. Ita Sotus, Toletus, Salon. Bannes, Aragon. Valentia, licet aliqui negent. Imò probabiliter etiam non ligato, si alter violenter mortem minuetur, nisi id facias, sicut etiam erueri vnum oculum, tibi alter duos eruat, vt docet Tolet. & sequitur Lessius, licet Sotus, Bannes, Aragon, & Salon. negent. Certè quidem si illud licet, cui haec non etiam licita sint non video, vt etiam rectè dixit Sa. ver. homicidium, Ratio generalis est, quia homini vt custodi, & gubernatori suorum membrorum, licet de iis disponere pro-

vt ratio & salus totius, ad quod ordinantur, possint. Et haec omnia docet Tannerus tom. 3. in 2. disp. 4. q. 8. dub. 5. n. 100.

RESOL. LVIII.

An consentiente filio, possit illum Pater castrare, sororem & canu Ecclesie deserviat? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 38.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Salomius in 2. 2. tom. 1. qu. 65. art. 1. contr. 2. vbi sic aliter dicitur. Hinc sequitur licere quidem parentibus filiis, quos voce plurimum Ecclesiis profuturos sperant, amputare, vt vitilia, & efficere Eunuchos, sed ita vt fiat sine periculo vite, & de eorum consensu. Quia licet huiusmodi Eunuchi viles etiam sint bono communi Ecclesiarum, non tamen necessarii; tum etiam, quia postquam facti Eunuchi, non manet eis facultas ad querendum statum, cum de iure Clerici esse non possint, nec ex constitutione Sixti V. coniugati, electio autem libera est, quo fit neminem faciendum esse Eunuchum, nisi consentiat. Ita Salomius.

2. Sed illum impugnat nouissimè Tannerus in 2. 2. D. Thoma, disp. 4. qu. 8. dub. 5. nu. 101. vbi ita ait. Non desunt quidam in quibus Salon, qui licere patribus parentibus, filios suos voce, cantuque Ecclesie inferuituros, & in id liberè consentientes, intui boni publici castrare. Sed contrarium videtur verius, non solum ob varia animae pericula, & incommoda, quae hinc consequi solent, sed etiam quia bonum illud tantum momenti non est, vt ob id res iam per se à natura aliena suscipiatur, quando nec pro salute spirituali, aut periculo animae vitando id licitum esse constituitur infra ex sacris Canonibus; quae tamen causa alioqui multo maioris momenti videri possit. Hoc certum repugnans liberis ad hoc cogi non posse, cum libera illis manere debeat, quo ad vitam statum, electio. Ita Tannerus, qui sententiam Salonij videtur probabilem putare, cum contrariam, quam ipse tenet, veniorem tantum appelleret. Sed an ita sit, iudicent viri docti.

RESOL. LIX.

An licitum sit Parentibus castrare filios ad conferendam vocem, ipsi consentientibus, quia nemo est Dominus membrorum suorum?

Et in textu huius Resolutionis alij alij casus adducuntur, in quibus licitum erit aliquibus membrum sibi abscindere. Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 36.

§. 1. Vprà negatiuam sententiam docui, sed post haec impressa perueniunt ad manus meas Decretiones Morales Patris Palqualigi, qui Decret. 298. affirmatiuè sententia nominatiuè contra me adheret, eo quod excellentia vocis in ordine ad cantum sit magis persequenda, tum quia est perfectio boni corporalis quae pluribus membris praefertur, tum quia ratione ipsius persona redditur honorabilis etiam apud Principes, quia est sufficiens, vt inde acquiratur nobilitas sustentatio vite, & plus commodi ab ipsa percipiatur, quam ex eo quod quis sit habilis ad generandum. Vnde de maius bonum censendum est quod sit excellentia vocis, quam non esse castratum.

2. Sed his non obstantibus puto non esse discedendum à sententia quam docui, quia vt obseruat Ritertius in Nouellis Iustinianis, part. 12. cap. 12. num. 8. Gudelinus de iure nouissimo, lib. 5. c. 17. & alij communiter, nemo est dominus membrorum suorum, vt patet ex l. 13. lib. homo. ff. ad l. Aquil. Et licet aliquando lic-

tum sit membrum abscindere, tamen hoc procedit in casu necessitatis, vt obferuat D. Thomas in 2. 2. qu. 65. ar. 1. & Doctores communiter in ordine ad conseruationem totius corporis, & ratio est, quia membra sunt propter bonum totius, quando igitur membrum aliquod toti corpori adduceret perniciem, ratio naturalis dicitur illud cefcindi & abici posse: quod etiam procedit ex causa extrinseca adueniente; & ideo si quis ligatus manibus in bello, vel alio loco iniuste detineatur cum vitæ probabili periculo, potest sibi membrum abscindere, si aliter euadere non possit. Similiter si quis haberet manum ferro alligatam, aut parietis sagitta affixam, videret flammam ignis iam iam inuadentem, aut hostes irruentes, licite potest vi brachium relicta manum extrahere si nullum aliud est remedium. Sic etiam qui à canibus detentus mortem timeret, nec aliter euadere potest, licite potest sibi membrum abscindere. Et qui domi inclusus ab hostibus interficiendus detineretur, licite potest cum manifesto periculo fractionis pedis vel manus se per fenestram demittere. Item qui manum habet viperæ veneno tactam, ne venenum cor comprimatur & moriatur, licite potest eam abscindere. Igitur ex sententia D. Thomæ, & omnium Thologorū dicendum est, quod tunc quis potest disponere de mēbris suis, quando eorum abscissio esset necessaria pro salute totius corporis, vel alicuius membri principalis. Et ideo rectè infert Ioannes Vvigers de iust. & iure, tr. 2. c. 2. dub. 19. n. 110 quod extra necessitatem nemini licet se mutilare, siue membro aliquo se priuare, neque curare id fieri per alium. Hinc D. Thomas ubi supra in respons. ad 3. dixit membrum non esse præscindendum propter corporalem salutem totius, nisi quando aliter toti subueniri non potest: ita Sanctus Doctor. Vnde ex his conuincuntur argumenta, quæ pro sua firmata sententia adducit Pasqualigus; nam in casu Eunuchorum abscinditur membrum non ex necessitate vt corpus vel aliquod eius membrum principale in suo esse conseruetur ne pereat, sed vt vox tantum dulcis & sonora conseruetur. Ergo nulla ratio naturalis dicitur in isto casu vt vno membro damnnum inferatur, imò profusus abscindatur pro melioranda tantum voce, nam vox dulcis, & sonora non est medium necessarium pro tuenda salute totius corporis, vel alterius membri principalis; neque cum voce aspera & dissonanti corpus vel aliquod eius membrum est in statu pereundi. Ergo non tenetur aliquod membrum illi succurrere cum tanto detrimento sui, quia non adest status necessitatis in quo ex ratione naturali tenetur abscissionem pati. Nec si vox ex dulci & sonora efficiatur aspera & dissonans, sequitur ex hoc vt corpus vel membrum aliquod principale pereat, vnde aliud teneretur cum sui detrimento illi succurrere, & nos non sumus in casu in quo quis vocem & loquelam amitteret nisi abscinderetur. Neque honor apud Principes, aut ampla sustentatio potest efficere vt licita sit alicuius membri detractio, vt vult Pasqualigus, cui quidem concedimus quod excellentia vocis sit permagnificanda, sed non est necessaria. Ergo castratio non erit licita, quia non sumus in casu conseruandi suppositum in suo esse ne pereat, sed tantum meliorandi, & perfectionandi, & ideo aduersus Pasqualigum, præter Tannerum, Layman, Megalium, & alios alibi à me adductos, tenent nostram sententiam nouissimè, me citato, ex Societate Iesv Pater Thefaurus in Prax. part. 2. verb. Membrorum mutilatio, c. 1. §. amplia secundò. Bonacina de cens. disp. 7. qu. 2. punct. 2. n. 34. & Pater Magister Lezzana in summa Quæstionem Reg. 1. 3. verb. Homicidium, n. 4. verb. Irregularitas, n. 75.

3. Adde aduersus supra dictam castrationem, quod Eunuchi vehementer libidine inflammantur. Ergo sunt in maximo salutis periculo, quia eis matrimonium inite ab Ecclesia est interdictum, de vehementissima autem

corum venire quicquid asserat Paqualigus, vide Bonacina, & Vvigers ubi supra, quibus etiam vide Basilium Pontium de Marim. lib. 7. c. 67. n. 1. & l. 4. ff. ad leg. Corn. de Sicar.

RESOL. LX.

An licitum sit seipsum castrare, non solum ad suauitatem vocis conseruandam, sed etiam ad superandas tentationes carnis?

Et deducitur, quod obligatur quis permittere sibi membrum secari, si Medici ei id iudicari necessarium ad vitæ conseruationem.

Et quid, quando quis alligatus est, in domo, qua inuaditur si nequeat se dissolui; licet bene manum diuellere, aut à brachio refrimere, ad mortem euadendam? Ex p. 11. tract. 1. & Misc. 1. Ref. 23.

- §. 1. **A**ffirmatiuam sententiam contra me tenet Caramuel in Theol. fundament. fundam. 55. §. 9. per totum, ubi inter alia sic asserit; Homo est usufructuarius vitæ suæ; Patet: esset enim nimis infelix si inter alias miseras quibus inficitur, etiam haberet hanc, quod esset vitæ suæ mancipium, illique deberet vniuersa præponere; habet enim homo etiam infamis, animam, quam debet præponere vitæ, & nobilibus honorem, quem pretiosiorē vitæ fatentur omnes qui ex bonis parentibus nati.
2. Hinc est hominem non posse vitam prodigere posse expendere, quod fecerunt Martyres, faciunt, & milites, & suo etiam modo confessores, qui vitæ annos austeritate, & rigore Monastica conuersationis abbreviant. Corpus enim Antonij, Pauli, Hilarionis, & c. Augustini, Benedicti, Bernardi, Dominici, Francisci, Ignatii, &c. non vt Medici, sed vt Monachi Religiosi tractarunt. Hucusque Caramuel.
3. Ex quibus elicit duas consequentias, prima: Cùm igitur melior sit cantor, quam Eunuchus, colligitur pueros posse ad conseruandam vocis suauitatem castrari. Patet, nam aduersarij ipsi non negant magni debere fieri vocis excellentiam, vocis securitatem, stipendij opulentiam, & apud Reges, & Principes auctoritatem. Et hæc consequentia satisfacit quæstioni primæ.
4. Secunda: Cùm etiam non iam maximi, sed summi debeat fieri conscientie tranquillitas, & securitas, colligitur hominem, qui aliter nescit carnis tentationes superare, posse seipsum castrare, vt vel sic reddat suam salutem securam; colligitur ex præcedentibus.
5. Dices, melius est nubere, quam vri, dixit Paulus, melius est castrari, quam vri, non dixit. Ergo in tali casu nubere debet, se autem castrare non debet, immodò nec potest. Et respondeo Paulum agere de hominibus, qui possunt matrimonium contrahere, non de illis qui voto solenni, aut alio legitimo impedimento sunt incapaces, vt id contrahant, & hinc noua oritur difficultas, quæ rogat, An adolescens celebs, qui potest matrimonio legitimo incendium concupiscentiæ extinguere, possit matrimonio relicto ad remedium castrationis recurrere? Nolo omnia soluere, & ideo inter alias, hanc etiam quæstionem Lectori decidendam relinquo. Hæc ibi Caramuel.
6. Sed ego potius puto non esse recedendum à contraria sententia quam olim docui, & præcipue quoad vltimam consequentiam, cum sit communis inter Doctores, & in re tam graui, & tam acriter discussa in Ecclesia Dei propter factum Origenis ad annum 230. qui pro seruanda castitate se castrauit, quamuis discipuli eius, teste Baronio dicant pharmaco fecisse, non abscissione. Et Epiphanius heresi 58. narrat, Valesios non permisisse suis eum carnium, antequam se castrarent.
7. Dico igitur primò cum D. Thoma in 2. 2. qu. 65. artic.

Sup. hoc in duabus præcedentibus ref. & in allicarum primatum an-not.

Albin ref. ad 1. huius